

Ustavni sud je presudio. Što dalje poduzeti?

T. Portada

Institut Ruđer Bošković
e-mail: tomlav.portada@irb.hr

Svojedobno sam na ovome mjestu pisao¹ o slučaju nesretnog popisa opojnih droga što ga je naše Ministarstvo zdravstva objavilo u *Narodnim novinama*. Podsjetimo se ukratko o čemu se radilo. Početkom 2002. godine spomenuto Ministarstvo donijelo je zakonski propis naslovljen *Popis opojnih droga, psihotropnih tvari i biljaka iz kojih se može dobiti opojna droga te tvari koje se mogu uporabiti za izradu opojnih droga*.² Taj je popis vrvio svim mogućim nomenklaturnim i tipografskim pogreškama u tolikoj mjeri da uopće nije bilo jasno kojim je jezikom – hrvatskim ili engleskim – bio napisan. Vidjevši o čemu se radi, poslao sam dopis tadašnjem ministru zdravstva g. Andri Vlahušiću i o slučaju obavijestio Upravni odbor Hrvatskoga kemijskog društva (HKD). Nekoliko mjeseci kasnije ministru zdravstva piše i prof. Tomislav Cvitaš, tadašnji predsjednik HKD-a. Istodobno dr. Nenad Raos, član Upravnog odbora HKD-a započinje objavljivati niz članaka o toj temi u stručnom i popularnoznanstvenom tisku.³⁻⁵

Budući da iz Ministarstva zdravstva mjesecima nije stizao nikakav odgovor, krajem 2003. godine poslao sam podnesak Ustavnom sudu Republike Hrvatske kojim predlažem pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti osporavanog popisa s Ustavom i zakonom.⁶ Za slučaj su se zainteresirale i dnevne novine. Tada već bivši ministar Vlahušić za *Večernji list* izjavljuje da prvi put čuje za problem,⁷ a novi ministar Andrija Hebrang obećaje popis dati na reviziju.⁸ Revizija popisa oduljila se i potrajala mjesecima. Konačno, krajem 2004. godine Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi donosi novi popis opojnih droga⁹, kojime se ujedno stari stavlja izvan snage.

Na prvi pogled novi popis izgleda posve drugačije od staroga. U njemu je za svaku tvar u zasebnom stupcu navedeno (1) međunarodno nezaštićeno ime na hrvatskom jeziku, (2) međunarodno nezaštićeno ime na engleskom jeziku i (3) kemijsko ime na engleskom jeziku. Međutim, kemijskih imena spojeva na *hrvatskom* jeziku, dakle na jeziku koji je prema članku 12. Ustava RH službeni jezik Republike Hrvatske, u novom popisu uopće nema, a osim toga i novi popis – kao i stari – vrvi tipografskim pogreškama. Čisto za ilustraciju, evo nekoliko tobožnjih kemijskih imena doslovno prepisanih s novog popisa:

α -3-acetoxi-6-di methylam i no-4, 4-diphenylheptane
-(2-tetrahydrofurfuryloxyethyl)-4-phenyl piperidine-4-carboxylic acid ethyl ester
6-dimethylamino-5-methyl-4,4-diphenyl-3-hexanone
6-morpholino-4,4-diphenyl- heptanone
1-(3-hydroxy-3-phenylpropyl)-4-phenylpiperidine-4-carboxylic acid ethyl ester

Treba li uopće isticati da ostvarivanje vladavine prava, jedne od temeljnih vrednota iz članka 3. Ustava RH, nije moguće bez postojanja čitko, ispravno i nedvosmisleno napisanih zakona i propisa? Ukratko, jedan loše napisan zakonski propis zamijenjen je drugim, također loše napisanim zakonskim propisom. I tu negdje otprilike završava moj članak spomenut u prvoj rečenici.

Čitatelje *Kemije u industriji* jamačno će zanimati nastavak priče. Nakon što je Ministarstvo zdravstva donijelo novi popis, ništa bolji od staroga, Ustavni sud obustavlja postupak povodom moga pri-

Država potiče i pomaže razvitak znanosti, kulture i umjetnosti.
(članak 68. stavak 2. Ustava Republike Hrvatske)

jedloga jer je stupanjem na snagu novog popisa stari prestao vrijediti. U ožujku 2005. poslao sam Ustavnom sudu novi podnesak kojim predlažem pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti novog popisa s Ustavom i zakonom.¹⁰ Na problem s popisom upozorava i prof. Vladimir Rapić u svom predavanju o kemijskoj nomenklaturi, održanom 25. travnja 2005. u sklopu XIX. hrvatskoga skupa kemičara i kemijskih inženjera u Opatiji. Dr. Nenad Raos internacionalizira problem pišući o njemu u međunarodnom stručnom časopisu *Chemistry World*.¹¹ Mjeseci prolaze, Ustavni sud šuti, a ja pišem požurnice. U ovogodišnjem ožujko-travanjskom dvobroju *Priroda* izlazi još jedan, peti po redu, članak dr. Raosa o toj temi.¹²

I onda napokon krajem lipnja ove godine, više od godinu dana nakon zaprimanja moga prijedloga, Ustavni sud donosi rješenje prema kojemu moj prijedlog, pazite sad ovo – *nije osnovan*, te se stoga *ne prihvaća!* Čitajući površno sročeno obrazloženje rješenja, stječe se dojam da suci Ustavnog suda uopće nisu shvatili u čemu je problem s popisom, iako sam se ja prilično potrudio u svome podnesku objasniti zbog čega popis smatram suprotnim Ustavu. Postavlja se niz pitanja, npr.: je li Ustavni sud tijekom postupka povodom prijedloga zatražio mišljenje ikojega stručnjaka za hrvatsku kemijsku nomenklaturu?

Bilo kako bilo, novi popis u kojem su – da još jednom ponovimo – kemijska imena spojeva napisana engleskim, umjesto hrvatskim jezikom i koji vrvi tipografskim i nomenklaturnim pogreškama u tolikoj mjeri da je i stručnjaku jedva razumljiv, i dan danas važeći je zakonski propis u Republici Hrvatskoj. Ovim člankom pozivam sve zainteresirane pojedince i udruženja, a prije svega čelne ljude i članove Hrvatskoga kemijskog društva, Hrvatskog društva kemijskih inženjera i tehnologa te Hrvatskoga farmaceutskog društva, da pojedinačno i zajedno poduzmemo sve što u okviru zakona možemo kako bismo natjerali Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi da postojeći nakaradni popis ukine, te da umjesto njega donese ispravan popis opojnih droga pisan hrvatskim jezikom i lišen tipografskih pogrešaka.

Literatura

1. T. Portada, *Kem. Ind.* **54** (2005) 2, 100-101.
2. Narodne novine 27/2002.
3. N. Raos, *Farm. Glas.* **59** (2003) 5, 229.
4. N. Raos, *Priroda* **94** (2004) 11, 39.
5. N. Raos, *Kem. Ind.* **54** (2005) 2, 99.
6. Ustavni sud Republike Hrvatske, predmet br. U-II-3354/2003.
7. *Večernji list*, 15. veljače 2004., 6.
8. *Večernji list*, 16. veljače 2004., 2.
9. Narodne novine 163/2004.
10. Ustavni sud Republike Hrvatske, predmet br. U-II-1369/2005.
11. N. Raos, *Chem. World* **2** (2005) 6, 72.
12. N. Raos, *Priroda* **96** (2006) 3-4, 61.